

ab Hermacora Aquileje Episcopo, & D. Marci discipulo didicisset, & reportasset. Hæc Rubens ex Actis S. Hermacore, ex quibus Petrus in Catal. lib. 8. cap. 29. ut observat Baronius ad diem 3. Septembris, & ex Rubeo Fabrus agens de S. Epiphania Ecclesia. Ut ut autem ex omni parte Acta illa subsistant, & D. Apollinaris Ravennam attulerit ejusdem S. Virginis, & Martyris Corpus, nullus adducar, ut credam per ea tempora Templum, aut Basilicam constructam fuisse, cum latere Apollinarem aliunde oportuisse, notum sit, ac in tuguriis, privatisque domibus sacra facere. Agnellus autem locum, ubi primum Fideles baptizati sunt, exprimit, Ecclesiamque, quod solet, post evoluta tempora ibi erectam indicare intendit, & nil præterea.

IV. Quod sequitur de Ruso Patricio maxime notandum est; constat enim, nunc tandem è tenebris vindicato Agnello, Rusum Patricium Ravenna decessisse, ibidemque sepultum fuisse cum filia quondam ab Apollinare à mortuis revocata in arcamarmorea, quam, deturbatis Ruso, Filiaque, Theodorico Episcopo Bononiensis, ipso vidente, ac vivente Agnello, Bosoniam deportavit, ut eâ aptatâ sibi sepulcrû pararet. Consequens igitur sit Rusum hunc diversum esse à Ruso, qui usque in hanc diem creditus est idem, & quem Apostolorum Princeps Petrus Episcopum Capuanum consecrasset ferunt, quippe per ea tempora martyrio coronatus Capuæ obiit. Rusus Capuæ Episcopus non Patricius Romanus, sed fortè ille ipse, quem Baronius inter septuaginta Christi Discipulos ab Epiphano numeratum observat, quemq; ad annum quadragesimum quartum inter socios recenset Petri venientis Romanam, & tunc eundem jam Capuæ factum Episcopum dicit, licet Apollinaris ejusdem itineris socius à Petro nondum Ravennam Episcopus missus fuisset. Quod sanè mirum est Baronio res hujusmodi eruditè dependens minime perspectum, ita ut confusionem ob nominis similitudinem Rusi istius cum illo, in Martyrologio ad VI. Kal. Septembris non emendaverit. Excusetur tamen utcumq; Baronius, cui facultas in re hujusmodi non exhibuit Agnellus; nulla excusatione dignus est Rubens, qui Agnellum evoluit, melioraque in suam Historiam transtulit, ac nihilominus Rusum dicit non modò ad fidem ex Gentilitate conversum, sed, quod sanè inauditum, vivente Petro, Capuæ Episcopum ab eodem Apollinari creatum, & infra narrato Apollinaris Martyrio adjungit, id factum esse paulo postquam Rusus ejus discipulus Capuæ, cujus urbis erat Antistes, ab Messalino ob Christi religionem interficeretur. Baronius supra laudatus in notis ad Martyrolog. die 27. Augusti, ait; agitur de eo in Actis S. Apollinaris, quæ recitat Surius Tom. 4. die 23. Julii, unde & cæteri acceperunt, ut Petrus in Catal. lib. 7. cap. 119., Hieron. Rub. Hist. Raven. lib. 1., & alii. At apud Surium nil de Episcopatu Capuano, nil de Rusi Martyrio, quare quisque prior unum cum altero confudit, ad nomen tantum, & ad Synchronologiam spectavit, non Surium ejus rei auctorem habuit. Faber in sacris Memoriis Ravennæ tertium dicit fuisse Episcopum Capuanum Rusum, qui Ravennæ ad fidem conversus est, quod si verum esset, non is Rusus, quem ex Orientis partibus Petrus in Italiam perduxit, Capuæque primum Episcopum fecit, qua in re Ughellum non omnino assertorem habet; collocat enim is quidem primo loco Priscum, secundo Sizotum, addit tamen de eo, nihil reperiri in antiquis Dyplicis, sed primum omnium Michaellem Monachum ex quodam Capuano Mustoo id asseruisse. Loquens deinde tertio loco de Ruso, eum secutum rexisse differtè affirmat. Monachus ipse,

ut idem observat Ughellus, duos Rufos cognoscit, & alterum dicit Episcopum Thebanum, alterum, Capuanum. Sint hæc ut lubet, adhuc ex Agnello apparet, Rufum sive tertium, sive secundum Capuæ Episcopum toto cælo diversum à Ruso Patricio Ravennæ cum filia in eadem arca sepulto, cujus domus Agnelli temporibus perstitit, qua tanquam Episcopo utebantur Bononienses Episcopi, cum Ravennæ apud suam Metropolitam degabant. Martyrologia antiquissima à Papebrochio publicata, de quibus infra, habent VI. Kal. Septemb. In Capua natale S. Rufi Martyris. At hic Ughellus etiam emendandus venit in Episcopis Bononiensibus; ubi enim trigesimo octavo loco Theodorum nominat, qui vixerit anno DCCCCLV., præmissis Christophoro, interponat necesse est Theodoricum, qui ex hoc Agnelli loco defunctus sit circa annum DCCCXXV. ex dictis supra adversus operi huic præfixos.

V. Ravennæ Capitolium memoratur ab omnibus, qui S. Apollinaris Acta scripserunt, Agnellus tamen Apollinarem minime dicit ductum à Pontificibus in Capitolium, ut Jovi sacrificaret, quod Rubens libro eodem, sed tantum in carcerem non longè à Capitolio missum. Carceres autem ad Capitolium sui, si ut & Capitolium ipsum, milliarium aureum, & alia, Ravennam ostendunt Romanæ magnitudinis emulam. Solemne tamen, & celeberrimis Urbibus Capitolium habere notavit Riquius in Comment. de Capit. Rom. cap. 47. per totum; qui cap. 45. è Baronio disputaverat de vero loco carceris Mamertini, & Tulliani, quorum alterutrum carcer Ravennas imitabatur.

VI. De S. Demetrii Ecclesia VI. ab Urbe milliario altum apud Ravennam rerum Scriptores silentium. Hanc Agnelli ævo supersitem conditam credo pace Ecclesie post Constantinum data eo loci, unde Apollinaris à Gentilibus est deturbatus. Addit Agnellus eundem ad partes Illyricas captivum ductum, indeque per Danubii ripam, Pannoniam, Thraciamque peragrassè, signisque illustrasse; cætera Recentioribus asserta omittit, vel clausula generali concludit. Nullus tamen credo intelligi hoc debere de seditione illa, quam Recentiores affirmant motam à Christianis contra Messalinum, & Gentiles, in qua istorum ducentos ab illis interfectos recensuerit, meritò Rubeo reprobata; repugnat enim veterum Christianorum mansuetudini, unde jure merito, & ex hoc capite, & ob similem rationem argumentum nactus est præter alia eruditissimus Papebrochius reprobandè Martyrologii Brixienfis recentia inventa.

VII. Martyrii genus, quo demum coronatus obiit, Agnellus non exprimit, sicut nec Auctor versuum vitæ præfixorum. Nil de Tauri conversione, & patrocinio Apollinari præstito, cui in suburbano prædio asyllum præbuerit. Designat tamen martyrio coronatum Vespasiani Caesaris temporibus, & tempus, quo scilicet, annorum XXVIII. mens. I. dies. IV., quod Recentiores numero pleno complectuntur annorum XXIX., ac cum Rubeo lib. primo mortuum asserunt anno rep. sal. LXXX. X. Kal. Sextil. Baronius ad annum LXXV. agens de successione Elewadii post Alerium, narratis verbis D. Petri Damiani, quibus martyrium, sive sedem XXIX. annorum spatium metitur, compendiosè, quod Rubens recitaverat de extortis à Vespasiano rescriptis contra Apollinarem replicat. A Rubeo tamen recedat necesse est, quoad martyrii annum, quem saltem, Aleriti Pontificatui anno uno assignato, consignet anno LXXXV., uti divinando Baronio ad hærens Fabrus fecit. Quantum ab his diversa Rubens, qui Aleriti Pontificatui ad annum C. differt! Obscura sanè omnia; opinionio tamen mortem Apollinaris anno LXXIV. figentè nulla.